

Indstilling til Cavling

Politisk redaktør Marchen Neel Gjertsen og graverjournalist Simone Buur Skyum, Jyllands-Posten for sagen om Frank Jensen og Danmarks første afslørende nyhedsjournalistik om #metoo i dansk politik

Fredag kl 20.00 i efterårsferien breakede JP [en historie](#), som blev et vendepunkt i dansk journalistik. Kvinder stod frem med nye krænkellesanklager imod Københavns magtfulde overborgmester Frank Jensen. Med et spor af lignende sager bag sig og anklager af nyere dato handlede sagen [ifølge en ekspert](#) om en såkaldt "seriekrænker". Et ord, der på få dage blev optaget i manges ordforråd og som illustrerer, hvordan JP's dækning fjøede et større perspektiv til de konkrete afsløringer. Mindre end tre døgn efter den første historie i sagen trak den centrale socialdemokrat sig både fra sin borgmesterpost og næstformandsposten i partiet. Statsministeren roste trods tumulten Frank Jensen for at sige farvel og medierne for en "sober" dækning. Siden Jyllands-Posten bragte historien om nye krænkellesanklager mod Frank Jensen den 16. oktober, udgav avisen de følgende to og en halv uge tredive 30 artikler om sagen og andre medier fulgte trop.

Konsekvenserne af sagen drog han selv. Men forløbet siger meget om, hvorfor JP's dagsordensættende veldokumenterede og velformidlede afsløring adskilte sig fra alle andre #metoo-sager i dansk journalistik hidtil. Først her blev det konkret. På prisværdig vis viste sagen nyhedsjournalistikens styrke som redskab til at afdække magten. Som Rune Lykkeberg skrev i Informations leder dagen efter Jensens fald, så er der sager, hvor dem, "som har magten, bruger den til at dække over deres egne forulempelser. Til at holde det skjult, som ville blive en skandale, hvis det blev åbent."

JP tog kvindernes oplevelser alvorligt og brugte journalistikken til at blotgøre det skjulte. Med klassiske journalistiske værktøjer brugte Marchen Neel Gjertsen og Simone Buur Skyum tre uger på at dokumentere sagerne og også grave i de gamle anklager mod Frank Jensen. Der åbenbarede sig en principielt vigtig historie, som netop ikke var en enkelt sag men derimod et årelangt mønster. Overborgmesteren beklagede to dage efter den første afsløring selv til Jyllands-Posten:

"Jeg er frygtelig ked af de kvinder, jeg har krænket gennem mine 30 år i politik." Det var hans svar, da S-ledelsen i København blev gjort opmærksom på yderligere anklager imod ham. Jyllands-Posten kunne ikke nå at redegøre for indholdet af sagerne, [men omtalte dem som](#) led i den hastige og afgørende udvikling få timer før krisemødet om Jensens skæbne.

Historien udviklede sig hurtigt, fordi den var større, end læserne kunne vide, da de læste den indledningsvise afsløring. Her var alle unødige oplysninger og kilder sorteret fra for at sikre en etisk uantastelighed, som tvang alle til efterfølgende at forholde sig til gerningerne i stedet for til journalisternes valg.

Sagen markerede et nybrud i dansk journalistik, fordi det var den første klassiske #metoo-historie om en navngiven magtfuld mand i dansk politik. Fra den dag handlede det ikke længere blot anonyme udokumenterede beretninger eller politisk aktivisme, som har kendetegnet bevægelsen.

Gjertsen og Skyums særlige grundighed, kildehåndtering og formidlingsevne lagde det hele frem for læseren som gedigen journalistik, der lykkedes trods et meget højt tempo.

Undervejs i projektet om Frank Jensen talte de med mere end halvtreds kilder, herunder primært kvinder. Med integritet, ihærdighed og respekt for kilderne lykkedes det at udvælge de afgørende sager, som kunne bære de første afsløringer.

Et tocifret antal personer henvendte sig efterfølgende til Socialdemokratiets advokatorning Norrbom Vinding. Kun som konsekvens af Jyllands-Postens afsløring satte Socialdemokratiet kulegravningen hos advokaterne i gang, selvom de havde kendskab til flere af sagerne i forvejen. I Københavns Borgerrepræsentation vedtog et bredt flertal d. 29. oktober også at etablere en uafhængig advokatundersøgelse af samtlige potentielle krænkellesanklager i Frank Jensens 10 år på Rådhuset, herunder specifikt af de uafdækkede sexchikaneanklager ved den skandaleramte julefrokost på rådhuset i 2011. Ni år havde kommunen kendt til anklagerne. Først nu undersøges forløbet tilbundsående.

Det viser, at god journalistik og et stærkt retssamfund er ikke hinandens modsætninger, de er tværtimod hinandens forudsætninger. Kun ved at afdække magten kan den stilles til ansvar. Af jurister, vælgere, partifæller eller hovedpersonerne selv.

Gjertsen og Skyum har på kort tid løftet den politiske journalistik om sexismen og krænkelser på en måde, der har afgørende betydning for samtiden og viser vejen frem for både kilder og journalister om det vigtige emne. Det var f.eks. også politisk redaktør Marchen Neel Gjertsen, der som den første satte sig for at bore i sagen om Lotte Rod og den radikale leder, Morten Østergaard. Med sine kilder og insisteren sikrede hun, at Jyllands-Posten som eneste medie drev den politiske nyhedshistorie frem. Det kulminerede i en politisk krise, som alle medier og de fleste danskere endte med at forholde sig til.

De Radikale havde gjort kampen mod sexismen til politik, kritiseret udenrigsministerens fortid og i Folketingets Præsidium efterlyst konkrete sanktioner af eventuelle krænker i Folketinget. Det førte til JP's vedholdende dækning af, om de principper også skulle gælde partiet selv. JP greb det ikke an som heksejagt eller ved at viderebringe navnespekulationer, men stillede nøgternt og velovervejet det simple spørgsmål til Morten Østergaard: Var det dig, der krænkede Lotte Rod? Var det ham, som havde givet krænkeren en påtale? Svarene var uklare.

Det var konklusionen ikke, da Gjertsen som den første fik bekræftet den historiske nyhed, at Morten Østergaard ved et krisemøde få dage senere havde trukket sig som formand grundet krænkelser, tillidsbrist og fejlhåndtering. Fordi det skjulte nu var lagt åbent frem, og fordi partiet og han selv her erkendte, at lederen ikke repræsenterede partiets egen politik.

Spørgsmålenes kraft fremgik også, da [Venstres gruppeformand i et interview](#) med Marchen Neel Gjertsen til sidst erkendte at have haft sex med underordnede og befamlet flere. At han havde undskyldt for sin upassende adfærd og ikke kendt sine grænser. Et nøgternt og kritisk interview, der åbnede et nyt rum, hvor en magtfuld mand nu for første gang selv erkendte alvorlige forseelser – helt uden at være sat overfor konkrete anklager fra kvinder. En særlig sårbar interviewsituation inkluderede Gjertsens eget mod til at inddrage det faktum, at gruppeformanden havde befamlet hende også. Ikke som anklage eller afsæt for en holdning, men som et lille stykke dokumentation, der blev løftestang for flere svære spørgsmål og deraf følgende indrømmelser. JP's artikel hverken frikendte eller dømte Lauritzen. Ifølge bl.a. Kvindeforbund var der grund til at rose interviewet, som markerede en ny æra i den offentlige debat om emnet og kunne bane vejen for flere erkendelser. Formand Jakob Ellemann-Jensen har i skrivende stund [ikke konkluderet på sagen](#), men opfordrede kvinder til at henvende sig til partiets hotline med henblik på at undersøge omfanget af gruppeformandens adfærd.

JP's magtkritiske og nuancerede tilgang til #metoo-debatten skiller sig ud som noget særligt og væsentligt. De to journalister har lavet et omfattende gravearbejde for at selv at få en dyb forståelse for stoffet og fortsætter deres arbejde nu. Den prioritering og grundighed afspejler sig i hver en publiceret linje. Derfor hæver Gjertsen og Skyums arbejde med Frank Jensen-sagen og deres dækning af krænkelser og sexismen i dansk politik sig over resten - ikke bare i år, men historisk. De magtfuldes skjulte handlinger blev lagt frem for offentligheden selv at tage stilling til. Først da kunne forseelser føre til konsekvenser, debat, erkendelser, kulturforandring. Det er hele formålet med journalistikkens rolle i demokratiet.

Årets Cavling bør derfor oplagt gives til Marchen Neel Gjertsen og Simone Buur Skyum og med meget stor tak til deres nærmeste kolleger. Siden midten af september har JP udgivet 65 artikler om #metoo i dansk politik. De vigtigste indstilles hermed.

Hilsen Tea Krogh Sørensen, Morten Pihl, Nikolaj Rytgaard, Hanne Fall, Jesper Kongstad, Kaare Kronberg Jensen, Thomas Vibjerg